

PRIKUPLJANJE, OBRADA I VOĐENJE SEKUNDARNE DOKUMENTACIJE U MUZEJU SLAVONIJE NA PRIMJERU PROJEKTA „SKRIVENO BLAGO EUROPSKOGA PLEMSTVA – VALPOVAČKI VLASTELINI PRANDAU I NORMANN”

U radu se prikazuje vođenje sekundarne muzejske dokumentacije na primjeru međumuzejskog, baštinskog i međuinstitucijskog projekta koji su zajedno ostvarile četiri ustanove. Fokus je rada na sekundarnoj muzejskoj dokumentaciji i aktivnostima Muzeja Slavonije vezanim uz valpovačke vlasteline Prandau i Normann. Opisani su fondovi sekundarne muzejske dokumentacije (projekti, hemeroteka, izložba, posebna događanja, fototeka te izdavačka djelatnost) koji su upotrijebljeni kako bi se zabilježile i sačuvale informacije važne za djelatnost Muzeja Slavonije. Kronološkim redom navedeni su svi zapisi sekundarne muzejske dokumentacije vezane uz projekt te su prikazani pojedini primjeri zapisa iz baze za svaki fond. Na kraju je priložen vizualni prikaz u obliku mentalne mape koji najbolje prikazuje količinu i različitost zapisa koji su proizašli iz projekta.

Domagoj Tominac

Muzej Slavonije
Trg sv. Trojstva 6
HR-31000 Osijek
dtominac@mso.hr

Stručni rad
UDK: 069(497.543Osijek)

Ključne riječi: sekundarna muzejska dokumentacija, Muzej Slavonije, valpovački vlastelini, Prandau, Normann, projekt

UVOD

Muzej Slavonije osnovan je 17. veljače 1877. godine kao Muzej slobodnog i kraljevskog grada Osijeka na temelju donacije numizmatike, starog oružja i literature uglednog osječkog trgovca Franje Sedlakovića. Ta je godina označila početak prikupljanja raznovrsne građe Muzeja Slavonije kao kompleksnoga muzeja s velikim brojem odjela. Muzej Slavonije danas je najveći opći muzej u Republici Hrvatskoj, a status nacionalnog muzeja dobiva 1994. godine. Kroz dugu povijest osnivali su se novi odjeli radi prikupljanja i čuvanja brojne građe, a posljednji je među njima Dokumentacijsko-informatički odjel pokrenut potkraj 2016. godine zapošljavanjem prvog dokumentarista u povijesti Muzeja Slavonije¹. Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta Muzeja Slavonije u 2019. godini odjel mijenja ime u Dokumentacijski i informacijski odjel.

Muzeolog Ivo Maroević definira dokumentaciju kao organizirano bilježenje podataka i informacija koji su tijekom istraživanja, promatranja ili tumačenja muzejskog predmeta preneseni na neki drugi medij radi prikupljanja određenih informacija o predmetu. Svrha je dokumentacije postići što vjerniju predodžbu o predmetu o kojem je riječ, sa svih aspekata ljudskih interesa.²

Muzej Slavonije posjeduje brojnu dokumentacijsku građu koja se prema pravilima struke prikuplja od osnutka muzeja, a danas se prikuplja i vodi prema Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi (dalje u tekstu Pravilnik). „Muzejska dokumentacija sustavno je izrađen, prikupljen, organiziran i pohranjen skup podataka koji je nastao tijekom stručne obrade, zaštite i prezentacije muzejske građe te se temelji na dogovorenom i utvrđenom broju i kvaliteti podataka o predmetu, grupi predmeta ili cjelokupnom fondu. Muzejska dokumentacija stvara se u postupcima inventarizacije, katalogiziranja i indeksiranja, koji označuju trajan proces obrade i dopunjavanja podataka.“³

Muzeji redovito vode primarnu, sekundarnu i tercijarnu muzejsku dokumentaciju. „Primarna dokumentacija prikuplja se i izrađuje u neposrednom dodiru s predmetom, a kao dokumentacijska građa o predmetu ili cjelini nastaje pri provođenju funkcija istraživanja, zaštite i komuniciranja predmeta baštine. Može se bilježiti na raznim medijima, a najčešće su to papir i pisani tekst.“⁴

„Sekundarna muzejska dokumentacija obuhvaća popratne i dopunske fondove muzejske djelatnosti. Sekundarni muzejski fondovi mogu biti organizirani prema

medijima prikazivanja i sadržaju. Sekundarna muzejska dokumentacija ne prati samo dokumentaciju o muzejskim predmetima nego i evidentira širu muzejsku djelatnost (izložbe, predavanja, koncerte, radionice...)“⁵

„Tercijarna dokumentacija generira se iz fondova primarne i sekundarne dokumentacije u obliku tezaurusa, indeksa, kataloških listića i sažetaka, a u funkciji je bržeg pretraživanja i upotrebe podataka iz postojećih dokumentacijskih fondova.“⁶

Dokumentacijski i informacijski odjel Muzeja Slavonije prikuplja, obrađuje i vodi sekundarnu muzejsku dokumentaciju koju čine inventarne knjige audio-vizualnih fondova, inventarna knjiga hemeroteke, knjiga evidencije o izložbama, evidencija o izdavačkoj djelatnosti, evidencija o posebnim događanjima te dokumentacija o osnivanju i povijesti muzeja. Za preostalu sekundarnu dokumentaciju brinu se restaurator, tj. preparator (evidencija o konzervatorsko-restauratorskim postupcima) te pedagog (evidencija o pedagoškoj djelatnosti te dokumentacija o marketingu i odnosima s javnošću).

Dokumentarist Muzeja Slavonije sekundarnu muzejsku dokumentaciju prikuplja iz dnevnih novina (tiskane i elektroničke inačice), tiskane građe dostavljene muzeju (pozivnice, programi, brošure...), u suradnji s kustosima i drugim autorima izložbi (informacije o izložbi: naziv, trajanje, autori tekstova, koncepta, organizator izložbe...) te iz drugih tiskanih i elektroničkih izvora (zbornik, relevantne mrežne stranice i portali...). Dodatni su izvor sekundarne muzejske dokumentacije fotografije u fondu fototeke za čiju je izradu zadužen dokumentarist i, prema potrebi, ostali djelatnici muzeja. Ondje se nalaze fotografije postava izložbi, procesa postavljanja izložbi te događanja u muzeju (predavanja, radionice, koncerti, skupovi...).

Sekundarnu muzejsku dokumentaciju, prije zapošljavanja dokumentarista, u računalni program unosili su knjižničari, pedagozi i kustosi, ali najčešće vezano uz svoju građu ili događanja. Zapošljavanjem dokumentarista uspostavljeni su protokoli i postavljeni prioriteta za popunjavanje sekundarne muzejske dokumentacije. Dokumentacijski i informacijski odjel u procesu je preuzimanja sekundarne muzejske dokumentacije od preostalih odjela muzeja koju su prema propisima vodili ti odjeli do 2016. godine.

Od 2005. Muzej Slavonije upotrebljava programski paket tvrtke Link2 za obradu građe koristeći se različitim modulima toga paketa. M++ služi za obradu primarne muzejske dokumentacije⁷ (inventarna knjiga, knjiga pohrane, knjiga ulaska, knjiga izlaska te katalog muzejskih predmeta), S++ za obradu sekundarne muzejske dokumentacije te K++ za obradu knjižnične građe.⁸

1 Dotad je odjel Muzeja Slavonije vodio sekundarnu muzejsku dokumentaciju. Na razini Muzeja Slavonije vodila se zajednička knjiga ulaska, knjiga izlaska te inventarna knjiga.

2 Maroević, Ivo. Uvod u muzeologiju. Zagreb: Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske znanosti, 1993. Str. 190.

3 Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi. // Narodne novine, br. 108/2002

4 Zlodi, Goran. Dokumentacija konzervatorsko-restauratorskih postupaka u muzejskom okružju. // Obveza vođenja dokumentacije o povijesnom tekstu. Zagreb, Hrvatska, 2011. Str. 1.

5 Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi. // Narodne novine, br. 108/2002, čl. 23.

6 Isto, čl. 39.

7 Inventarnu knjigu te katalog muzejskih predmeta vode kustosi Muzeja Slavonije. Dokumentarist je odgovoran za vođenje knjige pohrane, knjige ulaska te knjige izlaska. Sve se knjige vode u računalnom programu M++ tvrtke Link2.

8 Link2. URL: <http://www.link2.hr/#fh5co-main> (2020-11-03).

FONDOVI SEKUNDARNE MUZEJSKE DOKUMENTACIJE

Dalje u radu govorit će se o konkretnim primjerima zapisa i njihovim odnosima u fondovima sekundarne dokumentacije. Važno je jasno definirati fondove o kojima će biti govora. Ovdje nisu navedeni svi fondovi koje je muzej obavezan voditi (spomenuti već u radu), nego samo oni koji imaju zapise vezane uz temu rada.

PROJEKTI

Fond projekti nije zabilježen u Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi kao propisan fond dokumentacije koji svaki muzej mora voditi, no u ovom je slučaju bio iznimno koristan jer je prvi zapis na koji se naposljetku vežu svi drugi zapisi i svi drugi fondovi vezani uz projekt „Skriveno blago europskog plemstva – valpovački vlastelini Prandau i Normann”. Maska obrasca i polja za unos podataka u programu S++ gotovo je identična onima za fond izložbe.

HEMEROTEKA

Prema Pravilniku: „Hemeroteka sadržava članke iz novina i časopisa o muzejskom fundusu, izložbama, drugim programskim aktivnostima i povijesti ustanove te stručnom osoblju.”⁹ Zapisi u hemeroteci iznimno su bogat izvor informacija za različite teme i odlično dopunjuju zapise u drugim fondovima sekundarne dokumentacije. „Hemeroteka je zbirka novina i časopisa; zbirka izrezaka iz tekućih novina, časopisa ili koje druge tiskane građe, o određenim, unaprijed utvrđenim temama ili predmetima, obično složena prema abecednom ili kronološkom slijedu natuknica. Upotrebljava se u knjižnicama ili drugim informacijskim ustanovama kao brz izvor informacija i za dopunu podataka, osobito o aktualnim temama i događajima.”¹⁰ U tom fondu najčešće se čuvaju članci koji mogu biti u tiskanom (original, kopija nastala fotografiranjem ili skeniranjem) i digitalnom obliku (originalni članak na mreži ili konverzija u .PDF format)

Inventarna knjiga hemeroteke dio je obvezne sekundarne dokumentacije koju je svaki muzej dužan voditi prema Pravilniku sa sljedećim elementima kao obveznim za fond hemeroteke: podaci o ustanovi (naziv, adresa, mjesto, kodna oznaka ustanove), inventarna oznaka, autor, naslov članka, naslov periodične publikacije, ISBN, izdavač, datum, godište, izdanje i broj stranice, ilustracija, napomena, stalni smještaj – mjesto gdje se zapis čuva te osoba odgovorna za unos podataka.¹¹

9 Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi. // Narodne novine, br. 108/2002, čl. 27.

10 Hemeroteka. URL: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=24926> (2020-11-03).

11 Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi. // Narodne novine, br. 108/2002, čl. 28.

IZLOŽBA

Knjiga evidencije o izložbama dio je obvezne sekundarne dokumentacije koju je svaki muzej dužan voditi prema Pravilniku. Izložba je najčešći oblik muzejskog komuniciranja te je svojevrsno zbivanje, stvaralački čin u kojemu se prikazuju i tumače pojedini fenomeni i znanje o njima u specifičnom odnosu prošlosti i sadašnjosti, muzealnoga i realnog svijeta.¹² U tom se fondu evidentira potpuna izložbena djelatnost muzeja (izložbe u muzeju, gostujuće izložbe te sudjelovanja na izložbama).

Pravilnik propisuje sljedeće elemente kao obvezne za fond izložbe: podaci o ustanovi (naziv, adresa, mjesto, kodna oznaka ustanove), inventarna oznaka/godina, naslov izložbe (događanja, akcije), skupina podataka o odgovornosti za stručnu koncepciju i postav izložbe, mjesto i vrijeme održavanja izložbe, podaci o evaluaciji izložbe, vrsta izložbe, podaci o pozivnici, plakatu, katalogu, podaci iz drugih dokumentacijskih fondova, broj posjetitelja, napomena te osoba odgovorna za upis podataka.¹³ Ta se ista polja mogu pronaći i u drugim fondovima: posebna događanja (upotrebljava se riječ događanje umjesto izložba), pedagoška djelatnost (akcija umjesto izložba) te marketing i odnosi s javnošću (akcija umjesto izložba).

POSEBNO DOGAĐANJE

Fond posebnih događanja nije u Pravilniku naveden kao dio obvezne sekundarne dokumentacije, no u njoj ima važno mjesto jer je često povezan uz izložbe i druge aktivnosti muzeja. Najčešće se evidentiraju obilježavanja posebnih, važnih dana za muzej i muzejsku zajednicu (npr. Noć muzeja), koncerti, promocije, tj. predstavljanja određenih aktivnosti, kazališne predstave te predavanja održana u muzeju.

FOTOTEKA

Fototeka je dio obvezne sekundarne dokumentacije koju je svaki muzej dužan voditi prema Pravilniku. U Muzeju Slavonije u tom se fondu najčešće evidentiraju fotografije izložaka, postavljanja i otvorenja izložbi i popratnih djelatnosti.

Pravilnik propisuje sljedeće elemente kao obvezne za fond fototeke: podaci o ustanovi (naziv, adresa, mjesto, kodna oznaka ustanove), inventarna oznaka, autor, datum, predmet snimanja, opis predmeta, svrha snimanja, stalni smještaj, napomena te osoba odgovorna za unos podataka.¹⁴

IZDAVAČKA DJELATNOST

Fond izdavačke djelatnosti dio je obvezne sekundarne dokumentacije koju je svaki muzej dužan voditi prema Pravilniku.

12 Maroević, Ivo. Muzejska izložba – muzejski izazov. // *Informatica museologica* oznaka 34, 3/4, (2003). Str. 14.

13 Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi. // Narodne novine, br. 108/2002, čl. 30.

14 Isto, čl. 26.

Pravilnik propisuje sljedeće elemente kao obvezne za fond izdavačke djelatnosti: podaci o ustanovi (naziv, adresa, mjesto, kodna oznaka ustanove), inventarna oznaka/godina, vrsta (katalog, periodična publikacija, plakat, razglednica, kalendar...), bibliografska jedinica publikacije, ISBN te osoba odgovorna za unos podataka.¹⁵ Važno je napomenuti da sve kataloge, zbornike i druga izdanja muzeja stručno obrađuju i unose u modul K++ kolegice iz Odjela knjižnice. Dokumentacijski i informacijski odjel u procesu je izrade zapisa u okviru fonda izdavačke djelatnosti u S++ (katalozi izložbi, Osječki zbornik...) uz pomoć zapisa iz K++.

PROJEKT „SKRIVENO BLAGO EUROPSKOGA PLEMSTVA – VALPOVAČKI VLASTELINI PRANDAU I NORMANN”

U nastavku će pobliže biti opisan način pohrane, obrade i vođenja sekundarne dokumentacije u Muzeju Slavonije na primjeru projekta „Skriveno blago europskoga plemstva – valpovački vlastelini Prandau i Normann” te izložbe „Valpovački vlastelini Prandau Normann” koja je nastala kao rezultat suradnje četiriju ustanova na temelju navedenog projekta. Zbog poveznica između zapisa unutar i između fondova sekundarne dokumentacije te lakšeg praćenja procesa u nastavku će opis biti podijeljen u tri faze obrade dokumentacije.

FAZA PROJEKTA

„Skriveno blago europskog plemstva – valpovački vlastelini Prandau i Normann” opsežan je međumuzejski, međuinstitucionalni i baštinski projekt na kojem su više od godinu dana (8. veljače 2017. – 22. ožujka 2018.) radile četiri ustanove koje čuvaju građu tih dviju plemićkih obitelji u svojim brojnim zbirkama. Svaka ustanova obradila je i prikazala jedan segment ostavštine iz svojeg fundusa. Nositelj i inicijator projekta jest Muzej likovnih umjetnosti u Osijeku koji je prikazao tematsku cjelinu „Likovna baština Prandau-Normann”. Muzej Slavonije prikazao je cjelinu „Valpovački vlastelini Prandau-Normann – bibliofili, kolekcionari i donator”¹⁶. Državni arhiv u Osijeku prikazao je „Arhivsku baštinu vlastelinstva”, a Muzej Valpovštine „Svakodnevni život”, tj. ostavštinu vlastelina u autentičnom ambijentu.

U programu za obradu sekundarne dokumentacije (S++) u fondu projekti najprije su upisani inventarna oznaka (automatski dodijeljena), naslov i vrsta projekta. Sljedeće polje bilo je „autor” u kojem su upisani suradnici, tj. predstavnici ustanova koji će sudjelovati na projektu: Jasminka Mesarić (Muzej likovnih umjetnosti), Denis Detling (Muzej Slavonije), Dražen Kušen (Državni arhiv) te Zvonko Barišić (Muzej Valpovštine). Nakon toga zabilježeno je predviđeno trajanje projekta: 8. veljače 2017. – 22. ožujka 2018. Prvotno je u zapis unesen datum početka projekta, a naknadno je zapis dopunjen datumom završetka

Slika 1. Primjer obrasca za evidenciju projekta u programu S++ iz Muzeja Slavonije

15 Isto, čl. 35.

projekta. Zapisu su pridružene dvije slikovne datoteke (od kojih je jedna identifikacijska fotografija) te dodijeljena tema, tj. opći pojam i na kraju je unesen kratak opis projekta s ključnim riječima.

Nakon projekta, u sekundarnu dokumentaciju, u fond posebni događanja upisana su dva predstavljanja projekta. Svaki od njih dobio je zapis, poveznicu sa zapisom u hemeroteci (novinski članci), a za jedan od tih događaja postoji i zapis u fototeci. Zapisi u hemeroteci povezani su s predstavljanjima projekta na koji se odnose te s projektom. U sekundarnoj dokumentaciji postoje još tri zapisa u hemeroteci (novinski članci) koji govore o projektu.

Dosad uneseni zapisi, vezani uz projekt, u sekundarnoj dokumentaciji u programu S++:

Projekt „Skriveno blago europskog plemstva – valpovački vlastelini Prandau i Normann”

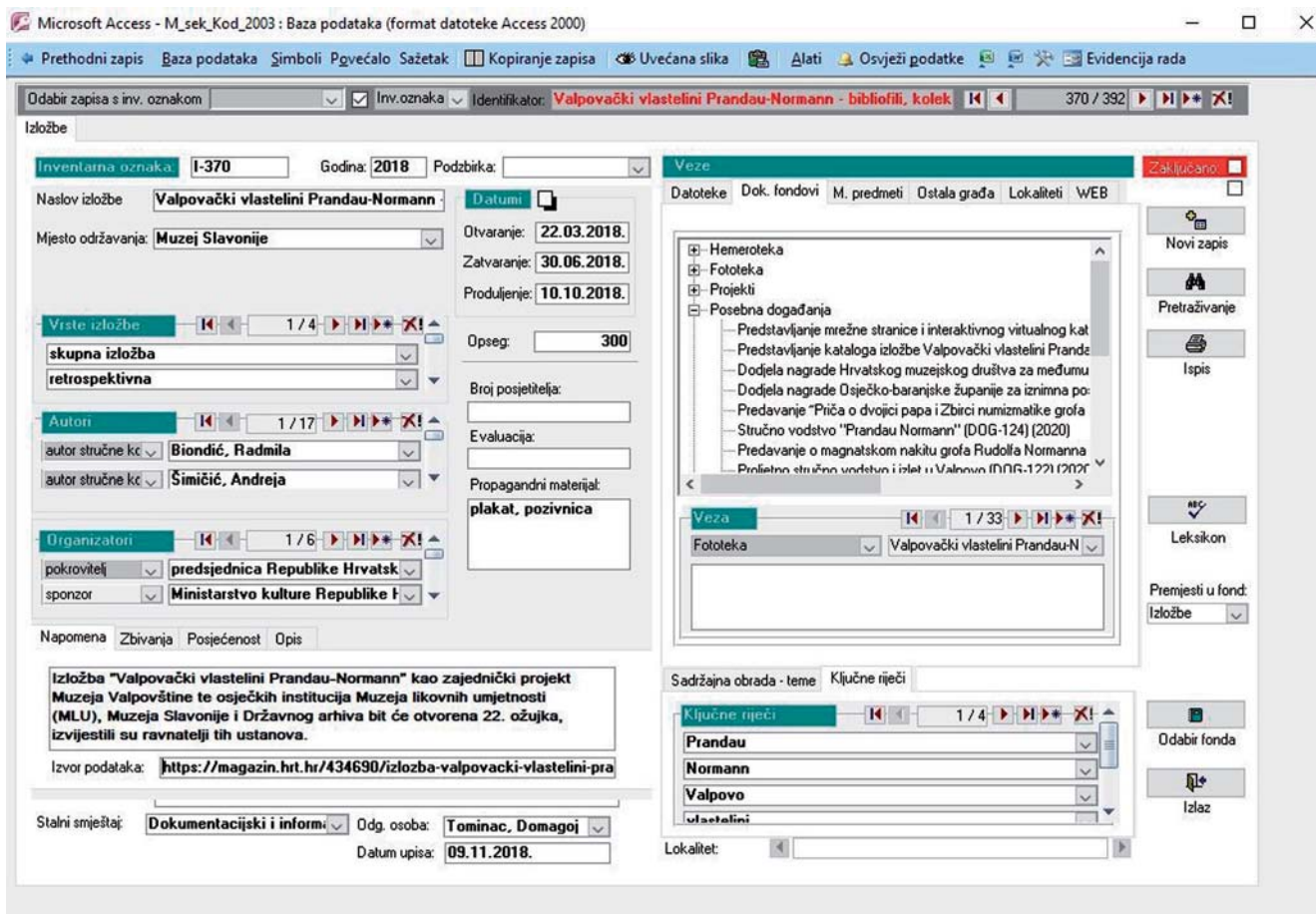
- posebno događanje – prvo predstavljanje projekta
  - hemeroteka – najava u Glasu Slavonije (članak u novinama)
- posebno događanje – drugo predstavljanje projekta
  - hemeroteka – najava u Glasu Slavonije (članak u novinama)
  - fototeka – fotografije s drugog predstavljanja projekta

- hemeroteka – izvještaj u Glasu Slavonije (članak u novinama)
- hemeroteka – detaljan izvještaj u Glasu Slavonije (članak u novinama)
- hemeroteka – najava u HRT Magazinu (mrežni članak)

Faza otvorenje izložbe

Izložbeni projekt sastoji se od četiri izložbe koje su otvorene istoga dana, 22. ožujka 2018., prema sljedećem rasporedu: 11 sati – Državni arhiv u Osijeku, 12 sati – Muzej Slavonije Osijek, 13 sati – Muzej likovnih umjetnosti, Osijek, 14.30 sati – Muzej Valpovštine, Valpovo. U sekundarnoj dokumentaciji Muzeja Slavonije povezan je zapis izložbe „Valpovački vlastelini Prandau-Normann – bibliofili, kolekcionari i donatori” sa zapisom projekta „Skriveno blago europskog plemstva – valpovački vlastelini Prandau i Normann”.

U programu za obradu sekundarne dokumentacije (S++) u fondu izložbe najprije su upisani inventarna oznaka (automatski dodijeljena), naslov i vrsta izložbe na temelju podataka koji su dostavili autori stručne koncepcije (kulturno-povijesna, kompleksna, retrospektivna, skupna). Sljedeće polje bilo je „autor” u kojem je upisano osam autora stručne koncepcije i devet autora likovnog postava.

Slika 2. Primjer obrasca za u evidenciju izložbe u programu S++ iz Muzeja Slavonije

Zabilježeni su mjesto i predviđeno trajanje izložbe koje je naknadno dopunjeno jer je izložba produljena još tri mjeseca. U polje organizatori upisani su pokrovitelji, sponzori te organizatori. U polje propagandnog materijala zapisano je da izložba ima pozivnicu i plakat te su digitalni dokumenti pridruženi zapisu i čuvaju se u bazi. Sljedeći korak bio je popunjavanje polja napomena. Automatski je sustav upisao osobu odgovornu za zapis i datum upisa. Na kraju su zapisu dodane ključne riječi kako bi se zapis lakše mogao pronaći u bazi i povezati se s drugim zapisima u drugim fondovima sekundarne dokumentacije.

Izložbu prate brojni zapisi u sekundarnoj dokumentaciji kao što su najave i izvještaji u tiskanim i mrežnim izdanjima novina (hemeroteke), tiskovne konferencije, stručna vodstva, predavanja i izleti koji su zabilježeni u fondu posebnih događanja te tiskana verzija kataloga koja je zabilježena u fondu izdavačke djelatnosti. U fondu fototeke zabilježene su fotografije s otvorenja izložbe i predavljanja kataloga.

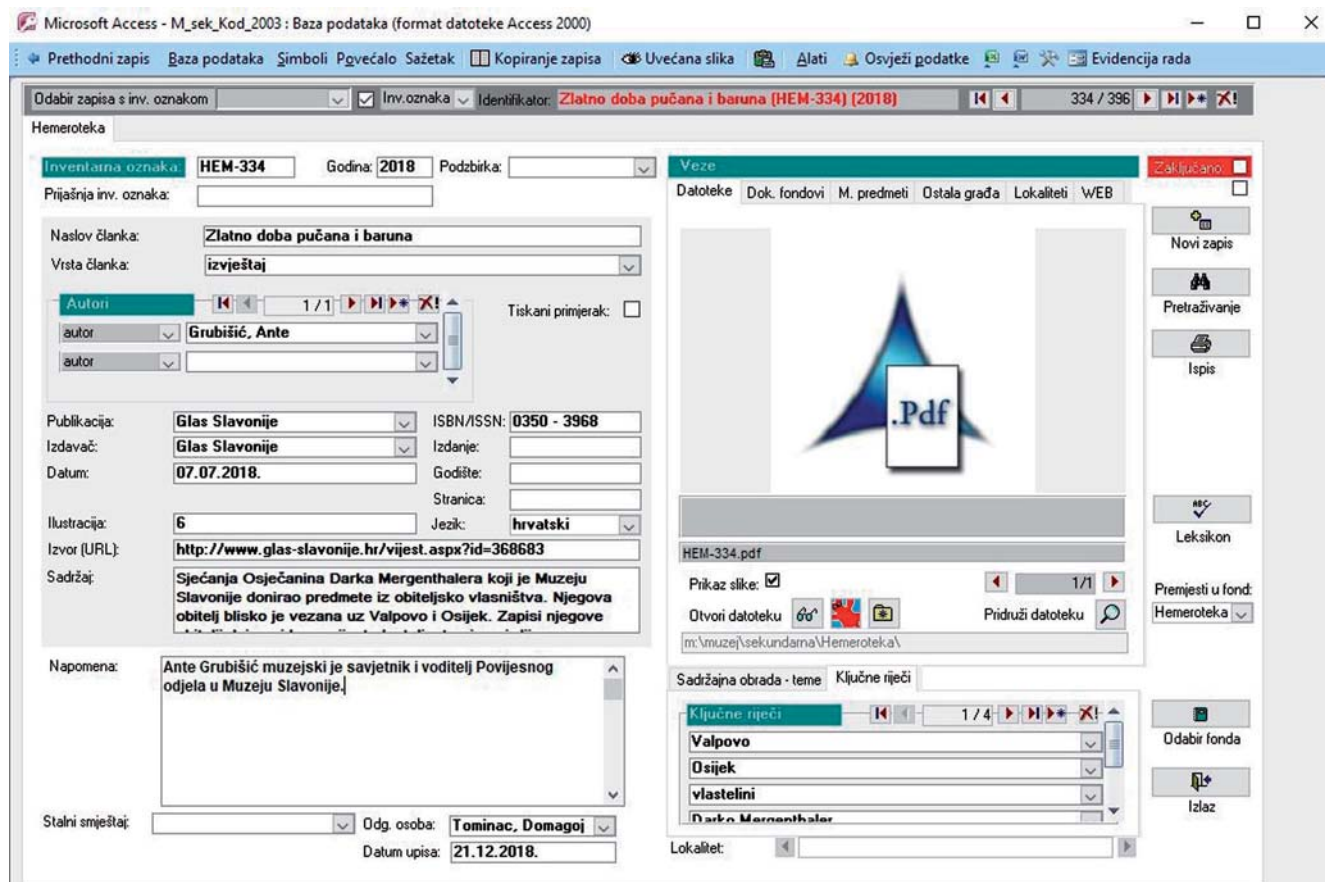
U programu za obradu sekundarne dokumentacije (S++) u fondu hemeroteke najprije su upisani inventarna oznaka (automatski dodijeljena) te autor, naslov i vrsta članka na temelju informacija iz dnevnih novina Glas Slavonije. Sljedeći korak bilo je upisivanje naslova periodične publikacije uz koji su automatski povučeni podaci izdavača i ISBN iz baze. Zabilježen je datum objave članka u novinama, jezik na kojem je članak napisan te izvor, tj. URL s kojeg je članak preuzet.

U polju sadržaj ukratko je opisano o čemu se u članku govori. Dodana je napomena koja sadržava podatak koji je važan, a nema službeno polje gdje bi ga se moglo zabilježiti. Sustav je automatski zabilježio osobu odgovornu za zapis te datum upisa. Na kraju je preostalo samo pridružiti .PDF dokument članka zapisu te povezati zapis hemeroteke sa zapisom izložbe u sekundarnoj dokumentaciji. Upisane su i ključne riječi kako bi se zapis lakše mogao pretraživati u bazi.

Dosad uneseni zapisi, vezani uz izložbu, u sekundarnoj dokumentaciji u programu S++:

Izložba „Valpovački vlastelini Prandau-Normann – bibliofili, kolekcionari i donatori”

- hemeroteke – najava u Glasu Slavonije (članak u novinama)
- hemeroteke – najava u HRT Magazinu (mrežni članak)
- hemeroteke – detaljna najava na HRT Radiju (mrežni članak)
- hemeroteke – tekst djelatnika muzeja koji je objavio Glas Slavonije (članak u novinama)
- hemeroteke – detaljan izvještaj u Glasu Slavonije (članak u novinama)
- posebno događanje – tiskovna konferencija (u drugoj ustanovi)

Slika 3. Primjer obrasca za evidenciju hemeroteke u programu S++ iz Muzeja Slavonije

The screenshot displays a Microsoft Access database window titled 'Microsoft Access - M_sek_Kod_2003 : Baza podataka (format datoteke Access 2000)'. The main form is for 'Izdavačka djelatnost' (Publishing Activity) with the following details:

- Inventarna oznaka:** IZD-158
- Godina:** 2018
- Naslov:** Valpovački vlastelini Prandau-Normann
- Vrsta izdanja:** katalog izložbe
- Medij:** papir
- Format:** Broj stranica: 419; Naklada: 700; C/b fotografija: ; Fotografija u boji: ; Dimenzije: 31 cm
- Autori:** Vrbanus, Milan; Kušen, Dražen; Jelaš, Danijel
- Primjerci:** U prodaji:
- Format:** Tisak: Grafika d.o.o. Osijek; Izdavač: Muzej Slavonije; Publikacija: ; Jezik: hrvatski; Datum izdanja: 13.07.2018.; Cijena: 100 Kn; ISBN: 978-953-6191-85-7
- Bibliografska jedinica:** ; ISSN: ;
- Napomene:** Katalog je realiziran sredstvima Ministarstva kulture Republike Hrvatske, Grada Osijeka te Osječko-baranjske županije.
- Stalni smještaj:** knjižnica MSO; Odg. osoba: Tominac, Domagoj; Datum upisa: 13.03.2019.

On the right, there is a 'Veze' (Links) pane showing a tree structure of related documents under categories like 'Hemeroteka', 'Fototeka', and 'Posebna događanja'. Below that is a 'Sadržajna obrada - teme' (Content processing - topics) pane with 'Podaci o temi' (Topic data) showing 'Tema (opći pojavi): katalog izložbe'.

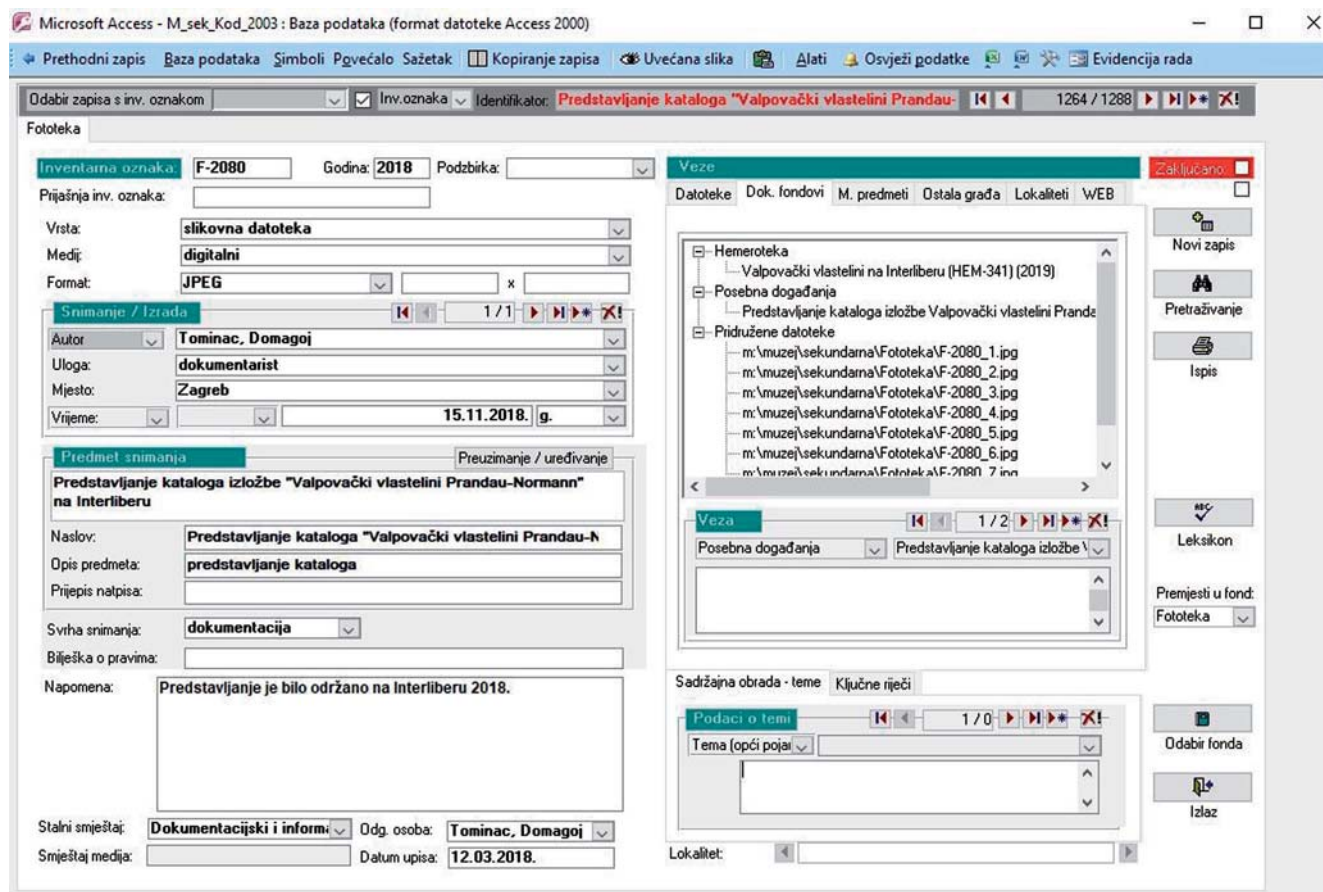
Slika 4. Primjer obrasca za evidenciju izdavačke djelatnosti u programu S++ iz Muzeja Slavonije

- fototeka – fotografije otvorenja izložbe
- posebno događanje – stručno vodstvo (u sklopu Muzejskog četvrtka)
- posebno događanje – predavanje o knjižnici valpovačkih vlastelina (u sklopu Noći knjige)
  - hemeroteka – najava događanja na službenim stranicama manifestacije
- posebno događanje – stručno vodstvo i izlet (u svim četirima ustanovama)
- posebno događanje – predavanje o nakitu vlastelina izloženom na izložbi (u sklopu Muzejskog četvrtka)
- posebno događanje – stručno vodstvo (u sklopu Muzejskog četvrtka)
- posebno događanje – predavanje o dvojici papa i zbirci numizmatike valpovačkih vlastelina (u sklopu Muzejskog četvrtka)
  - hemeroteka – najava u Glasu Slavonije (članak u novinama)
- hemeroteka – detaljan izvještaj u Nacionalu (članak u novinama)
- izdavačka djelatnost – tiskani katalog izložbe
- posebno događanje – predavljanje kataloga izložbe u Muzeju Slavonije
  - hemeroteka – izvještaj u Glasu Slavonije (članak u novinama)
  - fototeka – fotografije s predavljanje kataloga izložbe u Muzeju Slavonije
  - posebno događanje – predavanje o obitelji Prandau-Normann u Beču
    - hemeroteka – najava predavanja u Večernjem listu (članak u novinama)
    - hemeroteka – izvještaj s predavanja u Glasu Slavonije (članak u novinama)

Katalog izložbe upisan je u fondu izdavačke djelatnosti te su zabilježeni svi podaci koje definira Pravilnik. Zapis je povezan s drugim zapisima u sekundarnoj bazi (fond hemeroteke, fototeke, posebna događanja te izložba).

FAZA NAKON ZATVARANJA IZLOŽBE

Planirani kraj izložbe bio je 30. lipnja 2018., no zbog velikog interesa javnosti i brojnih aktivnosti izložba je produljena do 10. listopada 2018. Zatvaranje izložbe nije smanjilo broj zapisa u sekundarnoj dokumentaciji, čak bi se moglo reći da je broj zapisa povećan. Izložbeni projekt potaknuo je ostvarenje dviju dodatnih izložaba i brojna posebna događanja, od kojih svakako treba spomenuti predavljanje tiskane verzije kataloga, predavljanje mrežne stranice i interaktivnog virtualnog kataloga izložbe. Izložbeni projekt „Valpovački vlastelini Prandau-Normann” dobio je dvije vrijedne nagrade, što jasno pokazuje da korisnici žele vidjeti takvu suradnju, a isto je prepoznala i

Slika 5. Primjer obrasca za evidenciju fototeke u programu S++ iz Muzeja Slavonije

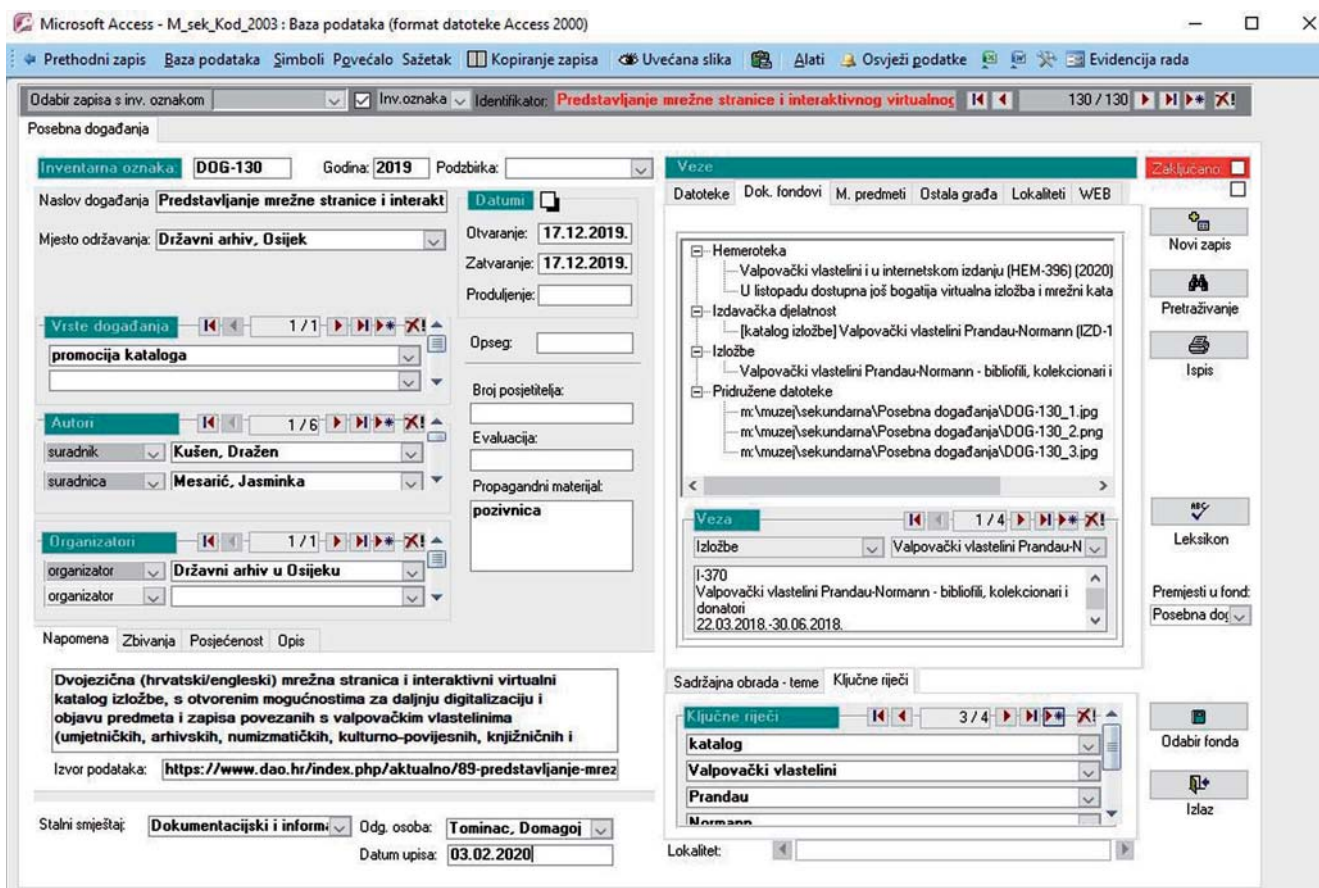
struka te nagradila taj tip međumuzejske suradnje. Većina zapisa nastala u toj fazi povezana je sa zapisima u fondovima hemeroteke i fototeke.

U fondu fototeke, među ostalim, zabilježeno je predstavljanje kataloga na Interliberu. Upisani su svi obvezni podaci koje propisuje Pravilnik, kao i kod spomenutih zapisa. Zabilježeni su vrsta, medij te format fotografija. Nadalje, upisano je ime autora fotografija, njegova uloga te vrijeme i mjesto nastajanja fotografija. Zapisu je dodan naslov, opis predmeta te svrha snimanja. Sustav je automatski upisao osobu odgovornu za zapis te datum upisa. Na kraju je ovaj zapis fototeke povezan sa zapisom hemeroteke te posebnim događanjem predstavljanja kataloga.

- izložba „Graditeljska baština valpovačkih vlastelina camerom obscuro”
  - hemeroteka – najava izložbe na fotografija.hr (mrežni članak)
  - hemeroteka – najava na HRT Radiju (mrežni članak)
  - hemeroteka – kratak izvještaj o izložbi u Glasu Slavonije (članak u novinama)
  - hemeroteka – izvještaj o izložbi u Glasu Slavonije (članak u novinama)
- posebno događanje – predstavljanje kataloga izložbe na Interliberu
  - hemeroteka – najava događanja u Glasu Slavonije (članak u novinama)

- fototeka – fotografije s predstavljanja kataloga
- posebno događanje – predstavljanje kataloga izložbe u Valpovu
  - hemeroteka – najava događanja u Glasu Slavonije (članak u novinama)
  - fototeka – fotografije s predstavljanja kataloga
- posebno događanje – predstavljanje kataloga izložbe u Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu
  - fototeka – fotografije s predstavljanja kataloga
- posebno događanje – dodjela nagrade Osječko-baranjske županije za iznimna postignuća u kulturi za suradnički projekt „Valpovački vlastelini Prandau-Normann”
  - hemeroteka – izvještaj na mrežnim stranicama Osječko-baranjske županije (mrežni članak)
  - fototeka – fotografije s dodjele nagrade
- posebno događanje – dodjela nagrade Hrvatskog muzejskog društva za međumuzejsku suradnju na projektu „Valpovački vlastelini Prandau-Normann”
  - hemeroteka – izvještaj s dodjele nagrade u Glasu Slavonije (članak u novinama)
  - fototeka – fotografije s dodjele nagrade
- posebno događanje – predstavljanje mrežne stranice i interaktivnog virtualnog kataloga izložbe
  - hemeroteka – najava događanja u Glasu Slavonije (članak u novinama)

Slika 6. Primjer obrasca za evidenciju posebnih događanja u programu S++ iz Muzeja Slavonije

- hemeroteka – izvještaj događanja u Glasu Slavonije (članak u novinama)
- izložba – „Valpovački vlastelini Prandau-Normann, bibliofili, kolekcionari i donatori: izbor iz zbirke Muzeja Slavonije” u Spomen-muzeju biskupa Josipa Jurja Strossmayera u Đakovu
  - hemeroteka – najava programa na mrežnim stranicama Noći muzeja (mrežni članak)
  - posebno događanje – Stručno vodstvo i predavanje u Spomen-muzeju
  - fototeka – fotografije s vodstva i predavanja
- 1 u fondu projekt
- 27 u fondu hemeroteke
- 3 u fondu izložbe
- 18 u fondu posebnih događanja
- 9 u fondu fototeke
- 1 u fondu izdavačke djelatnosti

Maska i polja za unos fonda posebna događanja, kao što je već navedeno, gotovo su identična onima u fondu izložbe. Podaci se unose kao i u fond izložbe, iako vođenje tog fonda nije obvezno prema Pravilniku.

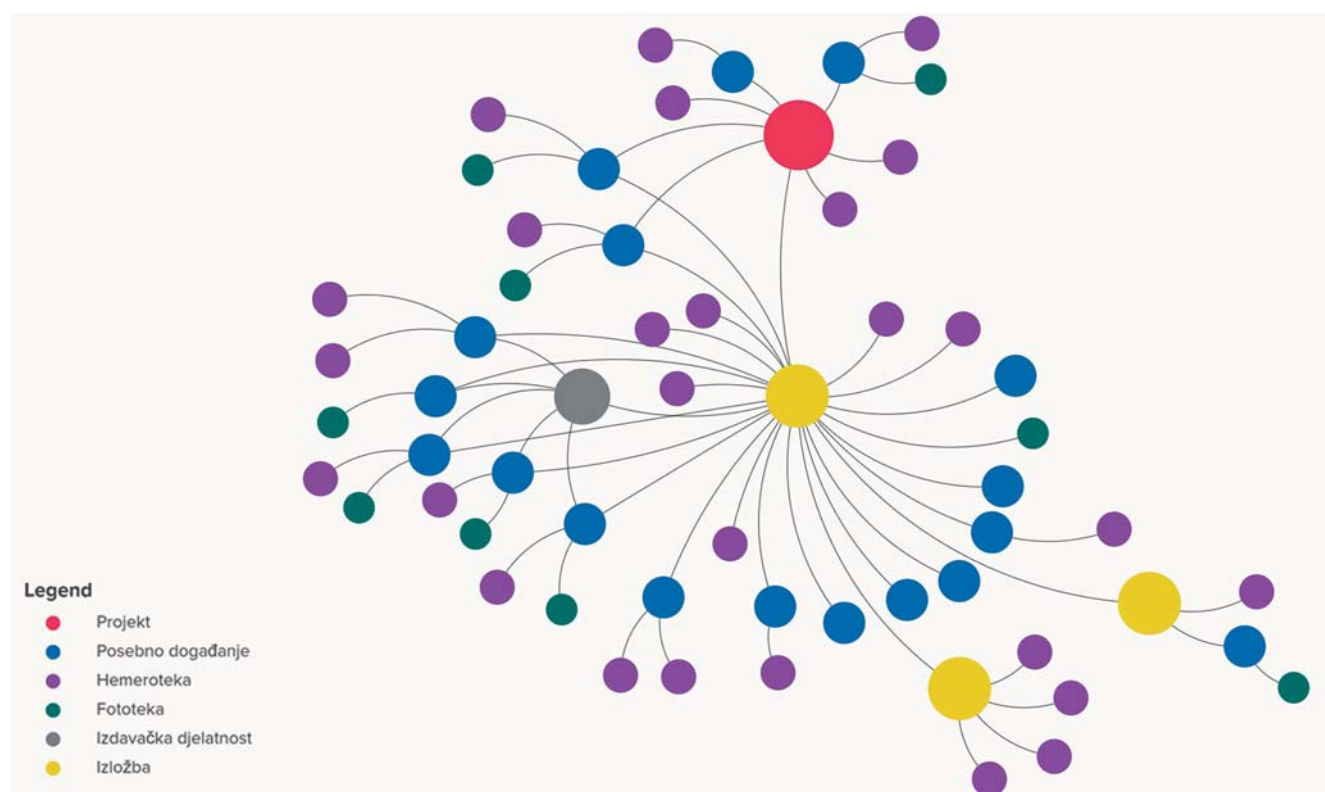
Praćenje izložbe i njezinih događanja ovdje ne staje, nego se kontinuirano prati i bilježi i nakon završetka izložbe. U tom zadatku dokumentaristu uvelike pomažu kolege kustosi i knjižničari.

FINALNI PRIKAZ

Projekt „Skriveno blago europskoga plemstva – valpovački vlastelini Prandau i Normann” prvi je zapis u sekundarnoj dokumentaciji vezan uz opseg ovoga rada. Uz njega nastalo je još 58 zapisa u različitim fondovima sekundarne dokumentacije:

Detaljniji vizualni prikaz s vezama među zapisima u različitim fondovima, koje je u tekstu nemoguće iskazati, može se vidjeti ispod i na kumu.io¹⁶ platformi za vizualni prikaz sadržaja.

¹⁶ Skriveno blago europskog plemstva - valpovački vlastelini Prandau i Normann: prikaz sekundarne dokumentacije. URL: <https://kumu.io/dtominac/skriveno-bлаго-europskog-plemstva-valpovacki-vlastelini-prandau-i-normann> (2020-11-03).

Slika 7. Prikaz mentalne mape svih zapisa vezanih u projekt na platformi kumu.io

ZAKLJUČAK

Prikupljanje, vođenje i obrada sekundarne dokumentacije iznimno su važni procesi za djelovanje muzeja. Dokumentacijske građe sve je više, korisnici su prepoznali njezinu korist i važnost te je važnije nego ikad imati kvalitetne informacije koje su ujednačene, povezane te omogućuju brz i jednostavan pronalazak potrebnih informacija. Kontinuirano vođenje sekundarne dokumentacije iznimno je važno jer omogućuje detaljan uvid u aktivnost muzeja, tj. njegovih djelatnika, a do tih je informacija izvan muzeja gotovo nemoguće doći nakon što prođe određeno vrijeme. Fondovi sekundarne dokumentacije čuvaju te informacije i oblikuju ih u smislenu cjelinu povezivanjem zapisa među fondovima.

Važnost vođenja dokumentacije jasno se ogleda i na primjeru projekta „Skriveno blago europskoga plemstva – valpovački vlastelini Prandau i Normann” te brojnih aktivnosti i zapisa u fondovima sekundarne dokumentacije koji su iz njega proizašli. Aktivnosti su se nastavile odvijati i dvije godine nakon što je izložba zatvorena i vrlo je moguće da će ih biti još (npr. gostovanje izložbe u nekom drugom muzeju ili predavanja). Taj je projekt samo jedan u nizu brojnih aktivnosti muzeja koje se odvijaju kontinuirano i planski te čiju dokumentaciju treba prikupljati, čuvati i obrađivati. Dokumentacijski i informacijski odjel veseli se novim izložbama, događanjima, zapisima i izazovima.

LITERATURA

Hemeroteka. URL: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=24926>.

Link2. URL: <http://www.link2.hr/#fh5co-main>.

Maroević, Ivo. Muzejska izložba – muzejski izazov. // Informatica museologica oznaka 34, 3/4, (2003).

Maroević, Ivo. Uvod u muzeologiju. Zagreb: Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske znanosti, 1993.

Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi. // Narodne novine, br. 108/2002.

Skriveno blago europskog plemstva – valpovački vlastelini Prandau i Normann: prikaz sekundarne dokumentacije. URL: <https://kumu.io/dtominac/skriveno-bлаго-europskog-plemstva-valpovacki-vlastelini-prandau-i-normann>.

Zlodi, Goran. Dokumentacija konzervatorsko-restauratorskih postupaka u muzejskom okružju. // Obveza vođenja dokumentacije o povijesnom tekstilu. Zagreb, Hrvatska, 2011.

COLLECTION, PROCESSING AND MANAGEMENT OF SECONDARY DOCUMENTATION IN THE MUSEUM OF SLAVONIA ON THE EXAMPLE OF THE PROJECT “HIDDEN TREASURE OF THE EUROPEAN NOBILITY – VALPOVO LANDOWNERS PRANDAU AND NORMANN”

SUMMARY

This paper considers the management of secondary museum documentation for inter-museum, heritage, and inter-institutional projects implemented jointly by four institutions. The focus of the paper is on the secondary museum documentation and activities of the Museum of Slavonia related to the Valpovo landowners, Prandau and Normann. The funds for secondary museum documentation (projects, press clippings, exhibitions, special events, photo archive, and publishing activity) that were used to record

and preserve information important for the activities of the Museum of Slavonia, are described below. All records of secondary museum documentation related to the project are listed in chronological order, and individual examples of records from the database for each of the funds are shown. Lastly, a visual representation in the form of a mental map is provided, which best depicts the amount and variety of records that came as a result of the project.